

Gledé sozatožencev Oberdank-ovih odgovorila je, kakor naznanjajo časniki, našim oblastnijam, da jih ne more izročiti, ker so zatoženi tudi zarad veleizdajstva, tedaj političnega hudodelstva. S tako praznim izgovorom tedaj prikriva Laška prelom mednarodne pogodbe in prikriva ali svojo zvezo z „irredento“, ali pa strah pred njo.

Pa tega še ni dosti. Laška vlada tudi trpi, ako ne podpira celó, proslavljanja obsojenega Oberdanka, ker se po vsem, kar čujemo, soditi samo na videz vstavlja onim vedno rastočim prav v slavo „irredente“ snovanim neredom. V Vidmu oglasil se je bajè zadnje dni „irredentovec“ pri sodnji, ki hoče neki s pismi dokazati, da sta laški ministerski predsednik in minister vnanjih zadev imela zadnja 4 leta prav ozko zvezo z „irredentovci“.

Zoper našega zastopnika v Rimu vržen je uže bil kamen in zadnje dni je nek rogovilež z revolverjem streljal proti njegovemu stanovanju.

To so dogodbe, katerih naša vlada ne bo prezirala. V tem so tudi iskati razlogi, zakaj ni bilo cesarju mogoče misliti na to, da bi obiskal v Rimu laškega kralja.

Ako bode Laška nam nasproti ostala taka, kakoršno spoznavamo iz zadnjih dogodb, morala bo tudi naša vlada opustiti svojo zgodovinsko zaupljivost v poštenost sosedov in se zmiraj ravnati po tem.

Pred vsem pa nam je treba brez ozira na to, kaj Lahi ali še posebej „irredentovci“ počenjajo, da se prime naša vlada brez odloga in odločno še nujnejšega dela, da s krepko roko pretrga poitalijančevanje Trsta in Primorskega z Istro in Dalmacijo vred sploh.

To je nujna dolžnost vlade; opominjali smo je te dolžnosti uže večkrat, pa ne bomo nehali tega zahtevati, dokler se ne spolni.

Naši dopisi.

Iz Gorice 7. jan. (Izv. dop.) Na prehodu v novo mi je najprej poravnati še nekoliko dolga iz starega leta. Vreme imamo uže par dni suho-mrzlo in jasno; o praznikih pa je bilo vlažno in za Gorico nenavadno megleno. Včasih je bil celi dan jasen; potem pa se je vlegla megla, kakoršno poznate le predobro okoli Ljubljane. Dunajski gostje pa so menili, da se ob takih slučajih po ulicah glavnega cesarskega mesta sprehajajo. Skratka, tudi pri nas prekoračuje vreme meje svojih zakonitih navad. — 24. decembra p. l. je imelo „bralno in podporno društvo“ v Gorici svoj redni občni zbor, kateri se je povsem pohvalno izrazil o marljivem in rednem delovanju dosedanjega odbora. Društvo šteje sedaj okoli 250 udov, katerim se sosebno tudi iz okolice tovariši pridružujejo, in je upati, da se po poti primerno nastavljenega poverjenišтва društvo uredi kot organizem, ki bo raztezal svoje veje čez vse Goriško. Društvo si je prvo leto svojega življenja prihranilo okoli 450 gold. gotovine, ker mu po pravilih ni bilo treba prvih 6 mesecev za bolne ude ničesar plačevati in tudi po tem obroku ni bilo boleznih med društveniki. Vse kaže, da previdno gospodarstvo bo matico društveno od leta do leta množilo po mesečninah, pa tudi podpori od strani rodoljubov, ki brezizjemno imenitnost tega društva pripoznavajo. Tudi se ni bati pokvare, razdora ali mlačnosti, dokler bodo društvo vodili narodni poštenjaki in zanesljivi možje, kakoršni so na pr. zopet izvoljeni predsednik gosp. Povšè ali dr. Anton Gregorčič in drugi delavni odborniki. Potem pa je g m o t e n dobiček, ki daje poročstvo za utrjenje in pomnoženje dru-

štva, največa zaslonba in tolažba onim, katerih se je drugače o vstrajnem gibanju drugih narodnih društev žalibože le preopravičen pesimizem poprijel. Podporno društvo si nabira uže doneske za zastavo, katero si morda še letos omisli; najzanesljivejša zastava pa so notranja pravila s soglasnim delovanjem. — Rodoljubi so v Gorici bolj, nego v kakem drugem mestu socialno popolnem razkropljeni; v družine drug k drugemu ne zahajajo veliko, gostilnic pa tudi ni takih, kjer bi se jim zdelo vredno shajališče. Nekateri vsled tega namepravajo po izgledu ljubljanskih in drugotnih „jour fix-ov“ umetno družiti, kar se samo ob sebi noče podajati. Skušnja pokaže, ali se namera obnese; jaz samo opominjam, naj se takoj začetkom varujejo vsake prenapetosti, bodi-si v tirjatvah duševnega delovanja, bodi-si formalnih zahtev o obnašanju, ki bi na pr. hotelo posnemati društva nemških velikošolskih buršev ali pa ceremonijel druge vrste, ki Slovcu ni priljubljen ali v navadi. — 27. decembra m. l. povabil je bil dr. Josip Tonkli nekaj rodoljubov k sebi, da bi se posvetovali o najbližjih potrebah; sad tega posvetovanja je sklep, sklicati 11. januarija v prostore goriške čitalnice društvenike „Sloge“, ki se bodo pogovarjali in sklepali: 1. o osnovi slovenskih otročjih vrtov; 2. o ustanovi ljudske posojilnice za Goriško; 3. o peticiji do naučnega ministerstva, da napravi pri tukajšnjem izobraževališči za učiteljice poseben tečaj za poduk o vodstvu otročjih vrtov; 4. o peticiji do naučnega ministerstva za vpe-ljavo slovenskega učnega jezika na c. kr. deški šoli in na c. k. gimnaziji in realki v Gorici, in o enaki peticiji do državnega zbora. Ob enem bo ta dan tudi volitev novega odbora polit. društva „Sloga“. — Prihodnjič kaj več o tem shodu.

Gorica je dobila z novim letom nov časnik „Corriere di Gorizia“, ki bo po dvakrat na teden izhajal. Kdor razmere pozna, vé uže naprej, da je list vreden brat tržaških listov, ki gledajo čez avstr. meje. V kakem duhu bo mirno vredovan, je posneti tudi iz tega, da imenuje v 2. števil. Slovence goriškega mesta samo „goste“, došle iz slovenskih gor, in da se hudeje na pr. nad tem, da se nedolžen koncert naznanja tudi v slovenskem jeziku! Z novim časnikom je dobila „Soča“ obilo dela, katerega ji ne bo treba predelavati, pač pa z močnim orodjem neobzirno trebiti. — L. 1882. je bilo v Gorici rojenih 555 ljudi; umrlo jih je pa 659; poročenih pa je bilo 133 parov. — Mons. Zorn, novi škof poreški, bo posvečen 14 januarja v Gorici, in ga posveti naš knezo-nadškof v navzočnosti tržaškega škofa Glavine in škofa krškega (Veglia) Teretiča.

Iz Gorij 1. prosinca. — Včeraj bil je za našo faro vesel in imeniten dan, ker odprlo se je „bralno društvo v Gorjah“ z geslom za taka društva najbolj primernim: „Vse za vero, dom in cesarja“. Tako se je pokazalo, da so se tudi Gorenjci pod sivim Triglavom začeli zavdati za narodno stvar, posebno ker so taka društva po Gorenjskem sploh še malo vpeljana.

Društvu začasni predsednik, župan Žumer, je odprl društvo s primernim nagovorom, v katerem je razlagal, kaj so društva in kaj nam koristijo, naštel mnogovrstna društva in njih delovanje v prid človeštvu, potem razložil pravila, koristi in dolžnosti udov in društvenike opominjal, z združenimi močmi delovati v poduk in napredek domačega kraja in naroda z zlatimi besedami našega pesnika Gregorčiča:

„Ne samo, kar vелеva mu stan,
Kar more, to mož je storiti dolžan“.

Potem se je vršila volitev odbora, v katerega so izvoljeni gg. Jakob Žumer, župan, za predsednika, Janez Šlakar, kaplan, za podpredsednika in blagajnika, Janko

Žirovnik, nadučitelj, za tajnika, Janez Poklukar, posestnik in žagar, Andrej Kobav, posestnik, Jože Črne, posestnik in živinozdravnik, Matija Globočnik, kupec, pa za odbornike.

Tako se je ustanovilo vkljub mnogoterim oviram društvo v okolici našega daleč slovečega Bleda, od katerega smemo pričakovati obilo napredka za našo narodno stvar. Društvo ima ravno nasproti farne cerkve novo sobo in šteje uže zdaj okoli 70 udov. Naročilo se je na 12 različnih slovenskih časopisov in ima pri začetku čez 200 raznovrstnih, od dobrotnikov društvu podarjenih knjig. To društvo ima blagi namen, tudi kmetijstvo in obrtnijo podpirati in je prepustilo za gotove dni društveno sobo čipkarski šoli, po rajncem, prezgodaj umrlem Matiji Tonejcu-Samostalu ustanovljeno, katera dobro napreduje, po katerem obrtu se revna dekleta vadijo k pridnemu delu in dobremu zaslužku.

Upajmo, da bota bralno društvo in čipkarija dobro napredovala v poduk in korist naše fare.

Iz Ljubljane. — Gospod deželni predsednik Andrej Winkler odpeljal se je za nekaj dni na Dunaj.

— (*Mestni odbor ljubljanski*) vendar je tudi dal meščanom novoletnico. — Z vpeljavo nove klavnice smelo se je v Ljubljani prodajati samo meso od živine v tej klavnici zaklane. — Gledé vse druge živine ni bilo od nobene strani pomenljivega ugovora, ker se je večidel tudi za čas stare klavnice pod šentpetersko karsarno blizo tako ravnalo; drugače je bilo s klanjem prešičev. — Prešičev poklali so prav mnogo ljubljanski krčmarji — se vé da, domá — ker je doma vsa priprava, ker pri tem delu pomaga vsa družina, posebno pri izdelovanju klobas. — Gostje dotičnih gostilnic pa so uže navajeni, gotove dni tedna ves zimski čas danes v tej jutri v tej gostilni dobiti za mali denar okusnih vsakovrstnih klobas. — Vse to se je po Ljubljani po vpeljavi posilne klavnice, skoraj zgubilo v veliko škodo krčmarjev in v nejevoljo gostov, pa tudi meščanov sploh; in prošnje krčmarjev do mestnega zbora, dovoliti, da bi smeli prešiče zopet doma klati, do zdaj bile so zastoj. Še le k letošnjemu novemu letu zbralo se je iz narodne večine mestnega zbora toliko odbornikov, da se je s silo, samo za tekoče leto, doseglo toliko težko pričakovano dovoljenje, pa s pogojem, da krčmar vse eno plača klavnino in še stroške posebnega ogleda. Upamo, da s tem prvim korakom tudi za zmiraj ostane ugodno rešeno vprašanje, za katero se veliko število meščanov ljubljanskih mnogo bolj zanima, kakor za visoko politiko.

— (*Javna zahvala.*) Naša šola dobila je za „novo leto“ prav častno naznanilo, ob enem pa tudi lep in znamenit dar. Občeznani iskreni narodnjak, blagorodni gosp. dr. Jernej Zupanec, je kot ustanovnik „Glasbene Matice“ v hvaležni spomin na to, ker je prve svoje uke sprejemal v tukajšnji ljudski šoli, blagovoljno določil, da bo ona (naša šola namreč) dobivala vse za njega določene muzikalije v dar in inventarno lastnino, katere bo „Glasb. Matica“ izdala. Častno to naznanilo, kakor tudi vse dozdej izišle muzikalije je podpisani danes prejel; pohití se toraj, spolniti svojo dolžnost ter izreči blagorodnemu gospodu doktorju najtoplejšo zahvalo. Bog mu plačaj, in mu daj doživeti še mnogo zdravih in srečnih let! Slava!

V Železnikih 4. januarija 1883.

Jos. Levičnik,

učitelj in načelnik krajnega šolskega sveta.

— (*Odbor Matice Slovenske*) zboruje v sredo 10. dan januarja 1883. ob 5. uri popoldne v Matičini hiši na Kongresnem trgu št. 7. Dnevni red: 1. Potrjenje zapisnika o LVII. odborovi seji. 2. Naznanila prvosedstva. 3. Poročilo tajnikovo, oziroma knjižničarjevo o

dobi od LVII. odborove seje. 4. Poročilo književnega odseka o rokopisih. 5. Poročilo gospodarskega odseka. 6. Posamezni nasveti.

— Profesor Boštjan Žepič, rojen leta 1829. pri Trziču, gimnazijski profesor klasičnih jezikov v Zagrebu, umrl je, kakor ravno zvemo, včeraj 9. t. m. po kratki bolezni. [Z njim zgubimo Slovenci in Hrvatje izvrstnega filologa. Lahka mu bodi zemlja!

— (*Za predstojnico ljubljanskega uršušinskega samostana*) izvoljena je bila zopet dosedanja predstojnica mati Antonija Murgel.

— (*Poštno hranilnice*) pričnejo dne 12. januarija tega leta svoje delovanje, to je, tudi sprejemati denar. Na Kranjskem dobijo ta posel koj z dnem 12. januarija sledeče pošte: Babno Polje, Begnje, Belapeč (Weissenfels), Bistrica Bohinjska, Bistrica ilirska, Bled (Veldes), Borovnica, Cerklje, Cirknica, Col, Dol, Dolenja Vas, Domžale, Gorenja vas, Idrija, Javornik, Kamnagorica, Kamnik, Kočevje, Kokra, Koprivnik, Kranj, Kropa, Krška vas, Krško, Ljubljana mesto in kolodvor, Logatec gorenji, Lukovica, Medvode, Mengiš, Mirna, Mokronog, Moravče, Motnik, Mozel, Nemška Loka, Nova vas, Osilnica, Podbrezje, Postojna, Prem, Radeče, Radna, Radoljica, Raka, Semič, Senožeče, Smlednik, Staritr pri Poljanah, Sv. Križ pri Litiji, Šentjanž, Šentpeter, Šentrupert, Šentvid pri Ljubljani, Škofja Loka, Šmartno pri Litiji, Šmarje, Trojana, Trzič, Vrem, Zagorje pri Savi, Zagurje, Zalog. — Še družih za to odločenih 55 pošt na Kranjskem prične svoje delovanje kasneje. — Na Štajarskem odločenih je v ta namen 280, za Koroško 112 pošt.

— (*Slovenska gledališčna predstava*) igre: „Nasledki krive prisege“, katera je bila sv. treh kraljev dan v deželnem gledališču, bila je z veliko pohvalo sprejeta; prostori vsi napolnjeni. — Naše občinstvo je prav zadovoljno, da nam je po dolgem prenehanji dramatično društvo priredilo zopet enkrat slovensko predstavo. — Svoj redni občni zbor ima dramatično društvo 22. dne t. m. ob 7. uri zvečer v čitalnični dvorani.

— Naša uradna „Laibacher Zeitung“ dobila je od mladega Plenerja nekaj odgovora, v katerem skuša ta državnik dokazati, da je škandalozno vredništvo „Laibacher Wochenblatta“ in pa vodje ustavoverne stranke, nemški patrioti na Kranjskem — vse eno. — Gospodje Schaffer, Deschmann, Schrey bi, kar se vidi, radi imeli, da bi jih vlada za njihove surovosti še hvalila in odlikovala, pa oni časi so, kakor upamo, pri nas za zmiraj minuli. — Nam se samo eno dozdeva, da „L. Z.“ onim gospodom od Deschmannovega organa z resnim in obširnim odgovorom skazuje preveč časti!

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Prihodnja seja državnega zbora je v ponedeljek 15. januarija z ne posebno zanimivim dnevnim redom. — Pretekli teden bil je Dunaj z okolico zopet v veliki nevarnosti povodnji, katera pa vendar končno ni nastala tako huda, da bi bila v mestu samem napravila pomenljive škode. Mnogo ljudi pa se je vendar moralo izseliti za čas nevarnosti. — Drugod pa je Donava napravila veliko škode, podrla mostove, odnesla mline, preplavila polje, daleč navzgor in navzdol po podonavskih krajih. Sicer se je vrtil tudi na Dunaji, kakor po vsi Evropi ta teden razgovor politikov o samoumoru našega zastopnika v Parizu grofa Wimpfena in o smrti, pogrebu in naslednikih Gambette.

Kakor piše „Vaterland“ iz gornjeavstrijskega samostana Reichersberg, bil je tam gospodu poslancu